

Střední rybářská škola
a Vyšší odborná škola
vodního hospodářství a ekologie
Vodňany

Školní program enviromentálníhoho vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)

Vypracovala: Ing. Alena Macarová

Vymezení pojmů

Environmentální výchovu, vzdělávání a osvětu (EVVO) lze chápat jako:

- vedení ke správnému pochopení vzájemného vztahu člověka a jeho životního prostředí, pěstování postojů, které jsou potřebné při utváření zdravých podmínek pro dosažení udržitelného rozvoje biosféry, společnosti a každého jednotlivce;
- rozvíjení schopností, které mohou pomoci pochopit interakci ekologických, ekonomických, historických, politických, sociologických a kulturních pohledů ovlivňující životní prostředí;
- studování společenských a ekologických systémů pomocí analýz environmentálních problémů, řešení stávajících nedostatků a zabraňování vzniku nových problémů.

Výchova k ochraně a tvorbě životního prostředí ve školách a školských zařízeních je v současné době součástí vzdělávání dětí a mládeže v celé České republice.

Školní program environmentální výchovy zahrnuje aktivity celé školy v rámci školní i mimoškolní činnosti.

Charakteristika školy

SRŠ a VOŠ VHE Vodňany poskytuje úplné střední odborné vzdělání zakončené maturitní zkouškou v jediném oboru Rybářství, který má dvě zaměření: Chov ryb, Vodní stavby v rybářství.

Dále škola nabízí vyšší odborné vzdělání vodního hospodářství a ekologie zakončené absolutoriem. Délka studia je tříletá.

Maturitní obor i VOŠ nabízí škola nejen v denní formě, ale i v dálkové formě studia.

Rybářská škola byla založena v roce 1920. Budova, v níž škola od roku 1924 sídlí, se nalézá asi 1,5 km severně od centra Vodňan, při severním břehu rybníka Malá Podvinice.

Škola provozuje interaktivní rybářské muzeum, které vzniklo jako jedna z klíčových aktivit projektu realizovaného v období 2012 až 2015 pro zvyšování motivace žáků ZŠ JČK ke vzdělávání se v technických a přírodovědných oborech.

V lednu 2018 bylo zprovozněno akvárium řeka Jedná se o průtočný biotopní model Zlatého potoka – plně funkční model biotopu pstruhového toku. Je doplněn technologickými prvky pro úpravu požadované kvality prostředí – UV lampa, filtr, chlazení, aerace. Pro výukové účely jsou tyto funkční prvky podrobně na modelu popsány. Model uložený v suterénu školy je využit při výuce praktických cvičení v předmětech hydrobiologie, aplikovaná biologie, ekologie ochrany vod a předmětu obecné rybářství.

V září 2018 bylo dáno do provozu jezírko (plocha 50 m²) s průhledem pod hladinu (podzemní učebna) a mokřadní biotop (plocha 30 m²)

Cílem této stavby je demonstrovat žákům v praxi celou technologii úpravy vody a naučit je úkony spojené s údržbou jezírka. Stavba je určena pro výuku zaměření vodní stavby v rybářství, předmětu okrasné nádrže. V jezírku jsou zastoupeny základní druhy ryb chovaných v rybnících, zástupci jeseterovitých a okrasných ryb. Mokřad obsahuje zhruba 25 druhů rostlin našich rybníků a řek.

Akvárium řeka, jezírko i biotop jsou zpřístupněny v rámci prohlídky muzea veřejnosti

Environmentální výchova se na naší škole stala jednou z prioritních os výuky, je tedy implementována do výuky a podporována i zapojením žáků do různých besed, exkurzí a dalších aktivit, které na žáky působí nejen po stránce vědomostní, ale i po stránce prožitkové.

SRŠ a VOŠ VHE je pilotní školou KEV (Klubu ekologické výchovy)

- pedagogičtí pracovníci se účastní seminářů pořádaných KEV
- jsou též spolupřáteli těchto seminářů konaných v prostorách školy
- KEV propůjčil škole titul „Škola udržitelného rozvoje“ na období roku 2020–2023 (titul lze získat vždy po uplynutí 3. let za aktivity školy v oblasti environmentální činnosti)

Školní koordinátor a školní ekotým

Od roku 2007 má škola školního koordinátora s požadovaným specializačním studiem pro koordinátory EVVO, které organizuje Klub ekologické výchovy (KEV).

Škola díky jedinečnosti svého oboru s přírodovědným zaměřením ani nedává jinou volbu než zapojit všechny vyučující napříč předměty a začlenit průřezová témata s ekologickými prvky do výuky. Prioritou školního plánu SRŠ a VOŠ VHE Vodňany je promítnutí prvků EV do teoretické části výuky a následně praktické využití těchto poznatků v předmětu praxe. Na doplnění teoretické a praktické výuky vypracovává metodická komise plán odborných exkurzí, které podtrhují znalosti v jednotlivých odborných předmětech. Žáci, kteří se hlásí ke studiu na SRŠ, mají zájem o přírodovědné obory a škola dbá na rozvíjení znalostí, dovedností a návyků žáků v oblasti EV. Prvky EV v odborných předmětech vyplývají z problematiky probírané látky.

Také žáci všech ročníků se velmi aktivně podílejí na činnostech školy, které jsou běžnou součástí života školy (provádějí návštěvníky našeho muzea, účastní se přednášek s odbornou tematikou, účastní se kroužků akvaristiky, preparace ryb, sami vedou kroužky akvaristiky pro základní školy, účastní se rybářské soutěže, akcí pořádaných KEV, pomáhají při organizaci Rybářské olympiády, podílejí se na organizaci dnů otevřených dveří, ...)

SWOT analýza

SWOT analýza slouží k formování cílů školy z hlediska environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) ve smyslu vzdělávání pro udržitelný rozvoj (VUR).

Silné stránky:

- tradice školy
- zájem a podpora ze strany vedení školy
- moderní vybavení učeben
- průběžné vybavování moderní technikou pro výuku IT, praxe, pomůckami pro výuku odborných předmětů
- modernizace internátu, výukových místností,
- vlastní tělocvična
- velká aktivita žáků v činnostech mimo výuku
- působení všech zaměstnanců školy na žáky v oblasti šetření energií, třídění odpadu...
- vlastní kuchyně a jídelna

Slabé stránky

velké zatížení učitelů hlavně odborných předmětů pro mimoškolní činnosti

Příležitosti a vize

rybářská olympiáda pro ZŠ
vybudování recirkulačního zařízení
účast žáků na seminářích, konferencích a přednáškách s rybářskou tematikou
další vzdělávání pedagogů v oblasti EV
spolupráce s německými partnery v oblasti praxí
účast žáků na soutěžích zaměřených na ekologii
výměna praxe a exkurze žáků ve státech EU (Polsko, Slovensko, Německo)
spolupráce s ostatními školami

Rizika a hrozby

zdražení energií
časová náročnost na realizaci aktivit v oblasti EV
vytíženost a zaneprázdněnost učitelů

Legislativní nástroje

Pro školy je realizace environmentálního vzdělávání uložena legislativou a doporučena dalšími dokumenty. Jsou to zejména:

- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice,
- Akční plán Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice;
- Metodický pokyn MŠMT k zajištění EVVO; • Krajské koncepce;
- Národní strategie pro udržitelný rozvoj;
- Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí;
- Zákonu č. 123/98 Sb., o právu na informace o ŽP;
- Školní vzdělávací program (ŠVP), nebo Rámcový vzdělávací program (RVP).

Jako podpora realizace ekologické výchovy je každoročně zpracováván plán EV pro aktuální školní rok.

Dlouhodobý plán EVVO a VUR (2023–2026)

Provedením SWOT analýzy je možné zjistit, jaké nedostatky má škola v environmentální výchově. Na základě toho jsou koordinátorem ve spolupráci s vedením školy stanoveny dlouhodobé cíle, o jejich naplnění bude škola v následujícím tříletém období usilovat.

Dlouhodobé cíle:

Cíle v oblasti provozu a organizace školy

Dílčí cíle:

Ekologizace provozu školy – efektivní třídění odpadu na chodbách, ve třídách a kabinetech.
Další rekonstrukce pokojů na domově mládeže.

Propagace EVVO v prostorách školy a na webu školy (fotodokumentace o mimoškolních aktivitách, pobytu v přírodě a exkurzích, praxích).

Minimalizovat energetickou náročnost – (izolace a oprava střechy v části budovy nad tělocvičnou a rekonstrukce akvaristiky).

Výchovně vzdělávací cíle EVVO – organizace výuky žáků

Dílčí cíle:

- Vést žáky k nabytí vědomostí v oblasti ekologické výchovy s cílem ekologicky myslet a jednat (práce v ekotýmu, účast na soutěžích, seminářích apod.).
- Vést žáky k poznávání regionálních a místních problémů životního prostředí.
- Vytvořit návyky potřebné pro ochranu životního prostředí.
- Více začlenit EVVO do jednotlivých vyučujících předmětů.
- Umožnění výměnných praxí žáků z Polska Zespól Szkół w Sierakowie a Slovenska (Střední Odborná škola Ivanka při Dunaji)
- Zařadit do výuky exkurze (po dohodě s kolegy a vedením školy stanovit exkurzi pro každou třídu v daném ročníku podle plánu exkurzí školy). V průběhu odborných exkurzí žáci navštěvují stavební podniky působící v oblasti vodních staveb, rekultivace hnědouhelných dolů v severních Čechách zaplavování a vytváření umělých jezer, významné rybníční stavby, rybí líhně, významné údolní nádrže, rybí přechody, vodní elektrárny a další zajímavé vodohospodářské stavby. Žáci tak navštíví severní a západní Čechy, jižní Čechy, Moravu a Slovensko. Za nejzajímavější lze považovat vodní dílo Gabčíkovo, nebo přečerpávací elektrárnu Dlouhé stráně v Jeseníkách.

Cíle v oblasti vzdělávání pedagogických pracovníků

Dílčí cíle:

- Umožnit kolegům účast na seminářích a exkurzích zaměřených na EVVO.
- Pokračovat ve spolupráci a komunikaci mezi učiteli a koordinátorem a zajistit přenos informací z organizátorů akcí na třídní učitele.
- Aktualizovat na stránkách školy informace o účasti exkurzí a mimoškolních aktivit pro přehlednost a inspiraci.

Škola se v roce 2022 zapojila do 43. výzvy IROP pro střední školy. Byla zaslána žádost o vybudování učebny pro recirkulační a akvaponický systém chovu ryb v areálu školního pokusnictví SRŠ Vodňany. Projekt bude spolufinancován EU. Předpokládaný termín realizace stavby a jejího dokončení je v roce 2024.

Cíle v oblasti spolupráce školy s okolím

Dílčí cíle:

Každý rok se naše škola účastní mezinárodní soutěže žáků středních odborných škol studijního oboru Rybářství a žáků středních odborných učilišť učebního oboru Rybář. Přičemž jedna škola je vždy pořadatelem (SŠRV Třeboň, Střední škola gastronomie, hotelnictví a lesnictví Bzenec, Střední Odborná škola Ivanka při Dunaji, Střední škola zahradnická Kopidlno).

Besedy seniorů se žáky SRŠ (pod vedením pedagoga) v Domově seniorů ve Vodňanech.

Provozování interaktivního muzea v období letních prázdnin pro veřejnost (informace na stránkách školy). Součástí prohlídky muzea je též venkovní jezírko a vodní biotop financované z prostředků dotačního programu IROP (rozvoj přírodovědného a technického vzdělávání) a akvárium řeka vybudované v rámci projektu financovaného z národních dotací (MZe).

Po telefonické domluvě je možnost exkurzí žáků ZŠ kdykoli i během školního roku.

Kurzy pro rybářské hospodáře, kurzy recirkulačních systémů pro veřejnost, taneční kurzy pro veřejnost (studentská JA FIRMA), rybářská olympiáda pro žáky ZŠ, vedení rybářského kroužku žáky naší školy pro žáky ZŠ.

Spolupráce s Klubem ekologické výchovy – žakovská ekologická konference, odborné exkurze, semináře.

Možnosti financování EV mimo rozpočet

Od 1.1. 2023 – 31. 12. 2025 jsme realizátorem projektu *Šablony* z Operačního programu Jan Amos Komenský. Škola se zapojila především do aktivity inovativního vzdělávání žáků na škole a na domově mládeže. Jsou pořádány besedy, přednášky na téma Člověk a životní prostředí, Globální i lokální nástroje ochrany životního prostředí, atd. Dále škola podporuje a aktivuje další vzdělávání pedagogických i nepedagogických zaměstnanců v rámci workshopů, seminářů. - i žáků školy formou seminářů, přednášek a školení.

Škola se v roce 2022 zapojila do 43. výzvy IROP pro střední školy. Byla zaslána žádost o vybudování učebny pro recirkulační a akvaponický systém chovu ryb v areálu školního pokusnictví SRŠ Vodňany. Projekt bude spolufinancován EU. Předpokládaný termín realizace stavby a jejího dokončení je v roce 2024.

Evaluace školy

Evaluace úspěšnosti environmentálního vzdělávání a výchovy na naší škole se provádí v závěru školního roku. Koordinátorka zhodnotí aktivity školy v průběhu jednoho školního roku a ve stejném období bude provedeno průběžné hodnocení naplňování dílčích cílů jednotlivých oblastí dlouhodobého plánu. Splnění úkolů, které byly vytyčeny jako dlouhodobé cíle, pak bude evaluováno po uplynutí plánovaného období (tedy tří let). Průběžným sledováním a hodnocením dlouhodobých vizí získáme přehled o tom, zda a za jakých podmínek se daří či nedaří naše vize naplňovat. Jako nástroje hodnocení byly zvoleny indikátory z oblasti managementu školy, výchovy a vzdělávání, dále z oblasti zdraví a sociálního prostředí a také z oblasti provozu školy.

Koordinátor EVVO vypracovává krátkodobý plán pro každý školní rok, jako přílohu k tomuto dokumentu.

Ve Vodňanech dne 30.8.2022

Schválil: Ing. Pavel Vejsada, Ph. D., ředitel školy